

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2013-2014

12 FÉVRIER 2014

Proposition de loi modifiant l'article 745sexies du Code civil en vue de fixer les règles pour la valorisation de l'usufruit en cas de conversion de l'usufruit du conjoint survivant et du cohabitant légal survivant et insérant un article 624/1 dans le Code civil

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. DELPÉRÉE ET CONSORTS

Art. 2

à l'alinéa premier proposé, supprimer les mots «Ces tables sont publiées au *Moniteur belge*».

Justification

Il s'agit d'une adaptation destinée à augmenter la cohérence du texte.

Ce texte doit être inséré à l'alinéa 9.

Voir:

Documents du Sénat:

5-2338 - 2013/2014 :

N° 1 : Proposition de loi de M. Swennen et consorts.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2013-2014

12 FEBRUARI 2014

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 745sexies van het Burgerlijk Wetboek ten einde de regels vast te leggen voor de waardering van het vruchtgebruik in geval van omzetting van het vruchtgebruik van de langstlevende wettelijk samenwonende, en houdende invoering van artikel 624/1 in het Burgerlijk Wetboek

AMENDEMENLEN

Nr. 1 VAN DE HEER DELPÉRÉE C.S.

Art. 2

In het voorgestelde eerste lid, de woorden «Deze tabellen worden in het *Belgisch Staatsblad* gepubliceerd» schrappen.

Verantwoording

Dit betreft een aanpassing om de coherentie van de tekst te verhogen.

De geschraptte tekst dient in het negende lid te worden ingevoegd.

Zie:

Stukken van de Senaat:

5-2338 - 2013/2014 :

Nr. 1 : Wetsvoorstel van de heer Swinnen c.s.

N° 2 DE M. DELPÉRÉE ET CONSORTS

Art. 2

À l'alinéa 2 proposé, remplacer les mots «des rendements nominaux nets futurs d'une somme d'argent correspondant à la valeur vénale normale des biens grevés de l'usufruit; les taux moyens de rendement nominaux nets futurs sont fixés en fonction des taux d'intérêts prospectifs établis par le Bureau fédéral du Plan» par les mots «du taux d'intérêt moyen sur les 2 dernières années des OLO de maturité égale à l'espérance de vie de l'usufruitier. Le taux d'intérêt correspondant à la maturité la plus élevée s'applique lorsque l'espérance de vie est supérieure à cette maturité. Ce taux d'intérêt est appliqué après déduction du précompte mobilier».

Justification

Il s'agit d'une adaptation technique destinée à augmenter la transparence de la loi et à la rendre plus accessible au citoyen. L'amendement proposé vise à définir le taux d'intérêt d'évaluation.

La valeur de l'usufruit est exprimée en pourcentage de la valeur vénale du bien. Cette approche «Valeur» s'explique si l'on suppose que: 1) le bien est vendu (même s'il ne l'est pas réellement) à un prix égal à cette valeur; 2) le capital correspondant à ce prix est investi en «bon père de famille» pendant une durée égale à celle de l'usufruit, c'est-à-dire dans une obligation de l'État (OLO) de même durée.

Pour atténuer les effets d'une volatilité excessive, qui compliquerait la tâche du notaire, on adoptera le taux d'intérêt moyen des OLO sur les deux dernières années.

L'adoption d'un taux d'intérêt moyen répond par ailleurs aux considérations développées dans un arrêté ministériel du 26 octobre 2012 du service public fédéral (SPF) Économie, «Considérant que les périodes de crise financière se caractérisent par une plus grande volatilité au niveau des rendements, ceux-ci s'écartant le plus souvent de leur niveau structurel et que les périodes de crise sont de nature passagère. Les rendements moyens sur une longue période reflètent mieux le niveau structurel».

La notion de «taux d'intérêt net» est également précisée.

N° 3 DE M. DELPÉRÉE ET CONSORTS

Art. 2

À l'alinéa 2 proposé, remplacer les mots «mises à jour» par le mot «publiées».

Nr. 2 VAN DE HEER DELPÉRÉE C.S.

Art. 2

In het voorgestelde tweede lid, de woorden «de gemiddelde toekomstige netto nominale opbrengsten van een geldsom gelijk aan de normale verkoopwaarde van de aan het vruchtgebruik onderworpen goederen; de gemiddelde toekomstige netto nominale opbrengstpercentages worden vastgesteld in functie van de prospectieve intrestvoeten opgesteld door het Federaal Planbureau» vervangen door de woorden «de gemiddelde rentevoet over de laatste 2 jaar van de OLO's waarvan de maturiteit gelijk is aan de levensverwachting van de vruchtgebruiker. De rentevoet die overeenstemt met de hoogste maturiteit wordt toegepast wanneer de levensverwachting deze maturiteit overschrijdt. Deze rentevoet wordt toegepast na aftrek van de roerende voorheffing».

Verantwoording

Dit betreft een technische aanpassing om de transparantie van de wet te verhogen en om ze toegankelijker voor de burger te maken. Het amendement strekt er toe de waarderingsrentevoet te bepalen.

De waarde van het vruchtgebruik wordt uitgedrukt in een percentage van de verkoopwaarde. Deze «Waarde» georiënteerde benadering wordt verklaard als men veronderstelt dat: 1) het goed verkocht wordt (zelfs al is dat in werkelijkheid niet het geval) tegen een prijs die gelijk is aan de verkoopwaarde; 2) het overeenstemmend kapitaal herbelegd wordt als goede huisvader voor een duur die gelijk is aan de duur van het vruchtgebruik, dit wil zeggen in een staatsobligatie (OLO) van dezelfde duur.

Om de gevolgen van een overdreven vluchtigheid te verzachten, die de taak van de notaris moeilijk zou maken, zal de gemiddelde OLO rentevoet over de laatste twee jaar in aanmerking worden genomen.

Overigens beantwoordt het kiezen voor een gemiddelde rentevoet aan overwegingen die toegelicht werden in een ministerieel besluit van 26 oktober 2012 van federale overheidsdienst (FOD) Economie: «Overwegende dat er in perioden van financiële crisis typisch een grotere volatiliteit is in de rendementen, waarbij deze veelal afwijken van hun structureel niveau en dat crisisperioden van voorbijgaande aard zijn. De gemiddelde rendementen over een lange periode geven beter het structureel niveau weer».

Het begrip «netto opbrengstpercentages» wordt eveneens verduidelijkt.

Nr. 3 VAN DE HEER DELPÉRÉE C.S.

Art. 2

In het voorgestelde tweede lid, het woord «bijgewerkt» vervangen door het woord «gepubliceerd».

Justification	Verantwoording
<p>Il s'agit d'une adaptation destinée à augmenter la transparence de la loi et à la rendre plus accessible au citoyen. L'amendement vise à faire référence à des données publiées plutôt qu'à des données mises à jour.</p>	<p>Dit betreft een aanpassing om de transparantie van de wet te verhogen en om ze toegankelijker voor de burger te maken. Het amendement strekt ertoe naar gepubliceerde gegevens te verwijzen eerder dan naar bijgewerkte gegevens.</p>
<p>N° 4 DE M. DELPÉRÉE ET CONSORTS</p> <p style="text-align: center;">Art. 2</p> <p>Supprimer l'alinéa 3 proposé.</p>	<p>Nr. 4 VAN DE HEER DELPÉRÉE C.S.</p> <p style="text-align: center;">Art. 2</p> <p>Het voorgestelde derde lid doen vervallen.</p>
<p>Justification</p> <p>Il s'agit d'une adaptation destinée à augmenter la cohérence du texte.</p> <p>Ce texte est inséré à l'alinéa 8.</p>	<p>Verantwoording</p> <p>Dit betreft een aanpassing om de coherentie van de tekst te verhogen.</p> <p>De tekst wordt ingevoegd in het achtste lid.</p>
<p>N° 5 DE M. DELPÉRÉE ET CONSORTS</p> <p style="text-align: center;">Art. 2</p> <p>Insérer un alinéa nouveau entre les alinéas 4 et 5 proposés rédigé comme suit : «La valeur de l'usufruit fournie par les tables de conversion est égale à la différence entre la valeur de la pleine propriété et la valeur de la nue-propriété. La valeur de la nue-propriété est égale à une fraction dont le numérateur est égal à la valeur de la pleine propriété; le dénominateur est égal à l'unité, majorée du taux d'intérêt, cette somme étant élevée à une puissance égale à l'espérance de vie de l'usufruitier. Deux décimales sont retenues pour l'espérance de vie exprimée en années, pour le taux d'intérêt exprimé en %, et pour la valeur de l'usufruit exprimée en % de valeur de la pleine propriété.»</p>	<p>Nr. 5 VAN DE HEER DELPÉRÉE C.S.</p> <p style="text-align: center;">Art. 2</p> <p>Een nieuw lid invoegen tussen het vierde en het vijfde lid, luidende : «De waarde van het vruchtgebruik verstrekt door de omzettingstabellen is gelijk aan het verschil tussen de waarde van de volle eigendom en de waarde van de blote eigendom. De waarde van de blote eigendom is gelijk aan een breuk waarvan de teller gelijk is aan de waarde van de volle eigendom; terwijl de noemer gelijk is aan één te vermeerderen met de rentevoet, deze som zijnde verheven tot de macht die gelijk is aan de levensverwachting van de vruchtgebruiker. De levensverwachting uitgedrukt in jaren, de rentevoet uitgedrukt in %, en de waarde van het vruchtgebruik uitgedrukt in % van de waarde van de volle eigendom, bevatten twee decimalen.»</p>
<p>Justification</p> <p>Il s'agit d'une adaptation technique destinée à augmenter la transparence de la loi et à la rendre plus accessible au citoyen. L'amendement vise en effet à définir la méthode d'évaluation.</p> <p>On admet comme postulat que la valeur de l'usufruit additionnée avec celle de la nue-propriété est égale à la valeur de la pleine propriété. Ce postulat est résumé sous la forme suivante : $UF + NP = PP$ (cf. Développements, p. 6). Il en résulte que la valeur de la nue-propriété est égale à la valeur actuelle d'un capital égal à la valeur de la pleine propriété, reconstituée au décès de l'usufruitier et disponible à ce moment. Ce principe est appliqué ici sous la forme suivante :</p>	<p>Verantwoording</p> <p>Dit betreft een technische aanpassing om de transparantie van de wet te verhogen en om ze toegankelijker voor de burger te maken. Het amendement strekt er toe de waarderingsmethode te bepalen.</p> <p>Als axioma wordt aangenomen dat de som van de waarde van het vruchtgebruik en de waarde van de blote eigendom gelijk is aan de waarde van de volle eigendom. Dit axioma wordt samengevat als volgt: $VG + BE = VE$ (cf. Toelichting, blz. 6). Daaruit resulteert dat de waarde van de blote eigendom de actuele waarde is van een kapitaal dat gelijk is aan de waarde van de volle eigendom, wedersamengesteld bij het overlijden van de vruchtgebruiker en beschikbaar op dat ogenblik. Dit principe wordt hier als volgt toegepast :</p>

$\begin{array}{l} \text{PP} \\ \text{NP} = \quad \rule[1ex]{1cm}{0.4pt} \\ (1 + \text{TI})\text{EV} \end{array}$	$\begin{array}{l} \text{VE} \\ \text{BE} = \quad \rule[1ex]{1cm}{0.4pt} \\ (1 + \text{RV})\text{LV} \end{array}$
--	--

où TI est le taux d'intérêt et EV l'espérance de vie de l'usufruitier. Si le principe est rigoureusement exact, cette formule d'évaluation est très précise, en regard notamment des imprécisions qui résultent de la mise à jour annuelle et de l'âge de l'usufruitier en années complètes. La valeur de l'usufruit est ensuite calculée comme suit : UF = PP — NP. Cette méthode, proposée par le professeur Christian Jaumain, a été approuvée par le Bureau fédéral du Plan et l'Institut des actuaires en Belgique.

La précision des nombres doit également être définie, par exemple deux chiffres après la virgule pour l'espérance de vie exprimée en années, pour le taux d'intérêt exprimé en %, et pour la valeur de l'usufruit exprimée en % de valeur de la pleine propriété.

N° 6 DE M. DELPÉRÉE ET CONSORTS

Art. 2

Remplacer l'alinéa 8 proposé par ce qui suit :
«Le ministre de la Justice établit, au 1er juillet de chaque année, les tables de conversion visées à l'alinéa 1er. Il tient compte, à cette occasion, des paramètres mentionnés aux alinéas 2 et 3 et des propositions que lui transmet la Fédération royale du notariat belge après avoir pris connaissance des résultats des travaux du Bureau fédéral du Plan et de l'Institut des actuaires en Belgique.»

Justification

Il s'agit d'une adaptation destinée à coordonner le texte des alinéas 3 et 8 proposés.

N° 7 DE M. DELPÉRÉE ET CONSORTS

Art. 2

Remplacer l'alinéa 9 par ce qui suit : « Les tables de conversion sont publiées chaque année au Moniteur belge. Ces tables indiquent, en regard de l'âge de l'usufruitier, son espérance de vie ainsi que le taux d'intérêt et la valeur de l'usufruit correspondants. »

waar RV de rentevoet en LV de levensverwachting zijn. Als het principe volkomen juist is, is de waarderingsformule zeer nauwkeurig, onder andere ten opzichte van de onnauwkeurigheden die resulteren uit de jaarlijkse update van de omzettingstabellen en uit de leeftijd van de vruchtgebruiker in volledige jaren. Vervolgens wordt de waarde van het vruchtgebruik berekend als volgt: VG = VE — BE. Deze methode, die voorgesteld werd door professor Christian Jaumain, werd goedgekeurd door het Federaal Planbureau en het Instituut voor actuarissen in België.

De nauwkeurigheid van getallen moet eveneens bepaald worden, bijvoorbeeld twee cijfers achter de komma voor de levensverwachting uitgedrukt in jaren, voor de rentevoet uitgedrukt in %, en voor de waarde van het vruchtgebruik uitgedrukt in % van de waarde van de volle eigendom.

Nr. 6 VAN DE HEER DELPÉRÉE C.S.

Art. 2

Het voorgestelde achtste lid vervangen door wat volgt : « De minister van Justitie bepaalt jaarlijks op 1 juli de in het eerste lid bedoelde omzettingstabellen. Bij deze gelegenheid houdt hij rekening met de in het tweede en derde lid bedoelde parameters en met de voorstellen van de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat, na kennis te hebben genomen van de resultaten van de werkzaamheden van het Federaal Planbureau en het Instituut voor actuarissen in België. »

Verantwoording

Dit betreft een aanpassing om de tekst van het voorgestelde derde en achtste lid te coördineren.

Nr. 7 VAN DE HEER DELPÉRÉE C.S.

Art. 2

Het voorgestelde negende lid vervangen door wat volgt : « De omzettingstabellen worden ieder jaar in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. Naast de leeftijd van de vruchtgebruiker vermelden deze tabellen zijn levensverwachting evenals de overeenkomstige rentevoet en waarde van het vruchtgebruik. »

Justification	Verantwoording
<p>Il s'agit d'une adaptation destinée à coordonner le texte des alinéas 1er (<i>partim</i>) et 9 proposés, et à fixer la présentation des tables de conversion.</p> <p>Francis DELPÉRÉE. Philippe MAHOUX. Guy SWENNEN.</p>	<p>Dit betreft een aanpassing om de tekst van de eerste (<i>partim</i>) en de negende voorgestelde leden te coördineren, en om de voorstelling van de omzettingstabellen te bepalen.</p>
N° 8 DE M. SWENNEN	Nr. 8 VAN DE HEER SWENNEN
Art. 2	Art. 2
<p>Remplacer l'alinéa 1er, proposé, par ce qui suit : <i>«Le ministre de la Justice établit la table de conversion de l'usufruit.»</i></p>	<p>In het voorgestelde eerste lid, de woorden «twee omzettingstabellen» vervangen door de woorden «de omzettingstabel», en de woorden «de ene voor mannen en de andere voor vrouwen» doen vervallen.</p>
<p>Justification</p> <p>Eu égard à la jurisprudence de la Cour de justice de l'Union européenne, l'on a opté pour un seul et même tableau pour les femmes et les hommes.</p> <p>Il est certes établi qu'il existe une différence entre les femmes et les hommes d'un point de vue statistique (les femmes vivent plus vieilles), ce qui signifie que les femmes obtiennent moins et les hommes relativement plus. Mais la Cour européenne a balayé cet argument, argumentant qu'il s'agit d'une conséquence inévitable de l'égalité absolue de traitement.</p> <p>En conséquence, il y a lieu de tenir compte de l'adaptation formulée ci-dessus dans l'intégralité du texte.</p>	<p>Verantwoording</p> <p>Gezien de rechtspraak van het Europees Hof van Justitie, wordt geopteerd voor één tabel voor mannen en vrouwen.</p> <p>Feit is dat het statistisch vaststaat dat er wel een biologisch onderscheid is (vrouwen leven langer), waardoor vrouwen minder gaan krijgen en mannen relatief meer. Het Europees Hof voor de Justitie schoof dit argument terzijde, met als argumentatie dat dit een niet te vermijden gevolg is van de absolute gelijkheid van behandeling.</p> <p>Dienvolgens in de hele tekst overal wijzigingen aanbrengen in functie van bovenstaande aanpassing.</p> <p>Guy SWENNEN.</p>